

ALLE MAND PÅ DÆK. Bliv medlem, og støt økosystemet. Du bestemmer selv prisen. Send os din mail via MobilePay.

 [MobilePay 125016](#)

ROOTSTRAPPING

ALLE MAND PÅ DÆK. Bliv medlem, og støt økosystemet. Du bestemmer selv prisen. Send os din mail via MobilePay.

 [MobilePay 125016](#)

ROOTSTRAPPING

[Forside \(/\)](#) [Medier \(/medier\)](#)

Gunhild Agger anmelder DRs serie Bedrag

Follow the Money

Skrevet af

(/Gunhild-Agger)

Gunhild Agger (/Gunhild-Agger)
professor (/Gunhild-Agger)
Aalborg Universitet (/Gunhild-Agger)
30 artikler
0 indlæg

DR's økonomiske thriller Bedrag er et billede af et samfund med langt mellem top og bund. Og med en storyline, der indtil videre ligger tæt op ad Stein Baggeres. Gunhild Agger anmelder.

Nordisk tv-drama har som bekendt budt på rigtig mange krimier siden årtusindskiftet. Sidst var det *Broen III* (2015), der udforskede nye bestialske mordmetoder i kombination med efterforskernes tiltagende sjælekvaler. Måske er mætningspunktet for denne type krimi nået, for det er typisk for situationen lige nu, at andre genrer inddrages og nye kombinationer opstår.

Castet fra DR's serie, *Bedrag*. DR/ Bjarne Bergius Hermansen.

Med DR's *Arvingerne* (2014-) var det familiedramaet, der fik en renæssance, mens TV 2 har ramt et akut behov hos publikum med den historiske komedie *Badehotellet* (2013-). Blandt de genrekombinationer, der for øjeblikket gør sig gældende, skal man holde øje med den økonomiske thriller.

Den udgør en interessant variant, der frigør publikum fra at se overdrevent spektakulære aflivninger – samtidig med, at den overtager krimiens samfundskritiske tradition og dens interesse for en håndfuld bærende karakterer og deres samspil. Økonomisk kriminalitet er jo stadig kriminalitet. Oliver Stones' *Wall Street*-film (1987 og 2010) og Sidney Pollacks *The Firm* (1993), der var en adaption af John Grishams bestseller med samme titel, udgør med deres iscenesættelse af grådighedens konsekvenser centrale filmiske forudsætninger.

Krise på tv

Finanskrisen er i 2016 et overstået kapitel, fortæller vores statsminister. Ifølge Danmarks statistik gik færre virksomheder konkurs i 2014 end det foregående år. Nationens velstand kan altid måles helt præcist på dens køkkensituation. Hvor salget af køkkener ifølge brancheorganisationen i perioden 2007-14 faldt med 30%, steg det igen markant i 2015. Spørgsmålet er så, om finanskrisen har sat sig nogle spor?

Hvis det står til tv-fiktion, er svaret et ja. Den canadisk-amerikanske samproduktion med titlen *The Firm* leverede i 2012 en opfølger til Pollacks film. I Norge har en thriller-serie med titlen *Mammon* (2014)

givet et uhyggeligt signalement af økonomisk kriminalitet blandet op med politik og journalistik. Som titlen siger, handler *Mammon* om penge.

Den norske serie Mammon er så rammende, at den nu bliver genskabt af blandt andet HBO Europe.

Men pengene er naturligvis ikke legale, og dermed står den organiserede økonomiske kriminalitet i fokus – de stadige fristelser, der opstår i magteliten til at gøre en tilsyneladende god handel til fordel for det fælles bedste, til at tage selv, eller til at manipulere med andre. I 2. sæson, der for øjeblikket kan følges på NRK, optræder finansministeren i en ganske usympatisk rolle. Desuden mærkes tydeligt sporene fra Andreas Breiviks højreekstremisme og dens voldelige konsekvenser som en stadig uro i baggrunden.

Mammon er således et led i den internationale interesse for økonomisk kriminalitet – og den demonstrerer desuden Norges voksende betydning inden for den slags tv-drama, der kan eksporteres. *Mammon* er blandt andet blevet solgt til Frankrig og USA og vist på den britiske Channel 4, og et amerikansk produktionsselskab har option på genindspilning. Vi kan i den forbindelse notere, at Sven Clausen, tidligere producer på DR's store dramaproduktioner i 00'erne, har sørget for eksport af knowhow fra DR. Han har været dramaturg på *Mammon*.

I Danmark er *Bedrag* DR's bud på, hvordan den økonomiske thriller skal forvaltes i public service-tv – kritisk og professionelt, med inddragelse af både det seriøse og det spændende. Også *Bedrag* har solgt godt internationalt og er i option hos et amerikansk produktionsselskab. I Danmark registrerede Gallup 1.329.000 seere i uge '53' (28. december 2015 - 3. januar 2016) og 1.387.000 seere i uge 1. Selv om det ikke er ny nordisk rekord, vidner disse tal om seernes fortsatte opbakning i en tid, hvor andre typer tv-sening, der endnu ikke registreres så nøje, vinder indpas.

Samfundsmodel i tre lag

Jeppe Gjørvig Gram er hovedforfatter på *Bedrag*, assisteret af episodeforfatterne Anders August og Jannik Tai Mosholt. Gram har erfaring med lidt af hvert, blandt andet var han episodeforfatter på *Borgen*. At Per Fly står som konceptuerende instruktør er en ekstra gevinst.

Per Fly har i sin filmtrilogi *Bænken* (2000), *Arven* (2003) og *Drabet* (2005) tidligere engageret sig i skildringen af vores lagdelte samfund

og de økonomiske mekanismer bagved, og det engagement skinner klart igennem i *Bedrag*. Heri udgør den tredelte samfundsmodel direkte et grundlag for den samlede føljeton, så vores interesse koncentrerer om arbejderklassen og dens forgreninger ind i et kriminelt miljø, mellemlagene, der som navnet siger, står midt imellem og har relationer til begge sider, og overklassen, der frem for politikerne bestemmer udviklingen og dens retning.

To af hovedpersonerne i Bedrag, Nicky (Esben Smed) og Bimse (Lucas Hansen). DR/Christian Geisnæs.

Arbejderklassen repræsenteres af mekanikermiljøet. Men dette miljø viser sig hurtigt at være dobbeltbundet. Det arbejdende folk har rødder til et Under-Danmark, der organiserer biltyverier og gør en forretning ud af det. Det er en forretning med internationale forgreninger, organiseret kontant og effektivt: Hvis du leverer, hvad vi efterspørger og til tiden, er der ingen vrøvl – hvis ikke, falder fars hammer.

Makkerparret Nicky (Esben Smed) og Bimse (Lucas Hansen) falder i fristelse og får problemer. Kontroverserne i det ulige parløb mellem den kvikke og egentlig ret sympatiske Nicky, der har barn og presses af sin kone, og den impulsive single-figur med det parodiske navn Bimse giver i øvrigt anledning til adskillig morskab.

Relationer til alle sider

Det er først og fremmest politiets mandskab, der giver indblik i mellemlagenes verden. Det sker gennem den utilpassede efterforsker Mads (Thomas Bo Larsen) og den mere konforme Alf (Thomas Hwan) fra Bagmandspolitiet, der ud fra fælles frustration finder ud af at samarbejde. Igen ser vi et umage makkerpar, der supplerer hinanden: den lovlige, der er klar over, at det er dokumentation, der er afgørende, og den utålmodige, der ikke ser så nøje på formalia, når blot resultaterne indfinder sig.

Efterforskerne Mads (Thomas Bo Larsen) og Alf (Thomas Hwan).

Denne type er lidt af en kliche i krimien, men Thomas Bo Larsen, der plejer at spille rod, giver rollen kant. Misforholdet til de overordnede og alle de konflikter, det medfører, er unægtelig også set før, ligesom de privatlivskomplikationer, der spiller med i konfliktopbygningen. I dette tilfælde har Mads mere end sædvanligt at sørge for på hjemmefronten.

Hans kone Kristina (Line Kruse) lider af sklerose, og sygdomsmønstret med dets uforudsigelige attacks kræver en overmenneskelig indsats – en indsats, han yder, og som skaber sympati om ham og lidt længere snor på arbejdspladsen. Mads' motor er her hans medfølelse, men det giver et tiltrængt tvist, at Kristina ikke nødvendigvis har behov for den i fuldt omfang.

På arbejdet drives Mads af social indignation, som den får udtryk i hans håndtering af den indledende arbejdsulykke, hvor en ukrainsk arbejder dør som følge af manglende sikkerhed under opbygningen af det grønne energiselskab Energreens nye havvindmøllepark. Valget af navnet er smart på grund af dets tydelige signaler. Mads' indgriben fører stik mod hans hensigt og højtidelige løfter til, at alle de ukrainske arbejdere mister deres jobs. Mads og Alf manøvrerer altså mere eller mindre elegant og under stadige benspænd mellem Under- og Over-Danmark.

Den karismatiske leder og den strategiske jurist

Overklassen er som i *Arven* den økonomiske, internationalt orienterede og innovative elite, der har styr på det hele – så længe det varer. Krisen med arbejdsulykken løses elegant ved, at Energreen opsiger kontrakten med sin underleverandør, der jo ikke har levet op til reglerne. Øjeblikkelig udskiftning lader til at være løsenet på enhver krise, og derfor spiller juraen en central rolle.

Også i overklassen aftegner der sig hurtigt et parløb mellem Alexander Sødergren eller bare Sander (Nikolaj Lie Kaas) og hans nye chefjurist Claudia (Natalie Madueño). Begge er charmerende samt ekstremt strategisk tænkende og hurtige i deres reaktioner. De er spejlbilleder af hinanden, og foreløbig lader det ikke til, at deres forskellige køn spiller nogen rolle – tværtimod.

Alexander Sødergren (Nikolaj Lie Kaas) og chefjuristen Claudia (Natalie Madueño). DR/Christian Geisnæs.

At lederfiguren i *Bedrag* sætter sin virksomhed over alt andet, demonstreres i 3. episode, hvor Sander afviser sin chefjurist Claudia under forretningsrejsen til Abu Dhabi. Hans ordvalg over for hendes seksuelle tilnærmelser er afslørende: "Det skal vi ikke, det her. ... Du er vigtig for mig. Jeg har store planer med dig. Det vil være dumt at spolere". Kysset varer lidt for længe til, at Sanders ikke skulle være tiltrukket af sin kvindelige modspiller.

Den instrumentelle tænkning fremstår tydeligt: akut behovstilfredsstillelse må vige til fordel for gustent overlæg. Det går som sagt hurtigt med udskiftningerne – allerede i episode tre er den hidtidige chefforsker, der tvivler på, at resultaterne vil dukke op inden for en overskuelig årrække, fyret til fordel for en fyr, der hævder at problemet med energilagring uden tab allerede er løst. For som Sander hævder: "Der er ikke plads til at tvivle."

Når vi ikke ynker Claudia, er det fordi hun selv optræder på nøjagtig samme måde og i virkeligheden allerede har gennemskuet Sander, hvilket udstilles i følgende replik: "Du har en evne til at kunne få folk til at lide dig." Der triller en tåre, da hun bliver klar over, at hendes delesøn, der i forvejen er mindre tid hos hende end hos faderen, tager til Paris med sin far, men mon ikke det passer hende meget godt, når nu karrieren er valgt som vejen frem. Claudia træder i stigende grad i karakter som en passende match til Sander, selv om hun i højere grad er en identifikationsfigur for seerne.

Dramaturisk vekselsystem

Dramaturgien er opbygget i et vekselsystem mellem de tre samfundslag, hvor vi føres fra det ene til det andet af forhold, som tilsyneladende ikke har noget med hinanden at gøre, men som viser sig alligevel at have det. Tingene hænger sammen efter det princip, der formuleres af efterforskerne, nemlig "Følg pengene." Ved at følge pengene bliver det klart, at forskellene på den ene side er højprofilerede, men også, at der på den anden side er iøjnefaldende ligheder mellem Over- og Under-Danmark.

At der er forskel på arbejderklasse miljø og overklasse miljø er evident. Mest grelt fremstår kontrasten mellem de ukrainske gæstearbejdere, der bor under usle forhold i præfabrikerede skure og Sander, der bor i en arkitekttegnet villa med udsigt over Øresund. Hvis vi inddrager de internationale perspektiver, sættes forskellene yderligere i relief. Overklassen har adgang til lækre luksussuiter på hoteller i Abu Dhabi, som arbejderklassen kun kan drømme om. Og drømme – det gør Nicky og Bimse i lys af de uventede millioner, der

lige pludselig dukker op i deres stjåle direktørbil, der skal eksporteres til Polen.

Men der er også bemærkelsesværdige ligheder. I begge tilfælde hersker en lov, der hedder kontant afregning, hvis man ikke leverer, hvad man lover, eller hvis man er illoyal. Det gælder både for det internationale forbrydermiljø og det internationale jetset-miljø, at der ikke er langt fra tanke til handling, og at metoderne er barske. Hvor trusler og fysisk vold dominerer i forbrydermiljøet, er overklassens metoder dog mere udspekulerede, men ikke nødvendigvis mere tiltalende. Stamina er et nøglebegreb i begge tilfælde.

Forskellen på mellemlagsmiljø og overklasse miljø illustreres udmærket af Claudias opstigning. Claudia har det jo egentlig rent materielt meget godt i sin stilling som underordnet jurist i firmaet Energreen. Hun bor fint og lider ingen nød. Men hun har ambitioner, og hun har også de egenskaber, der skal til for at foretage et miljøskift.

Firmaets chefjurist har trådt hende over tærne ved at tilegne sig æren for hendes arbejde. Det skulle han ikke have gjort. Han har undervurderet hende, og hendes svar falder prompte: hun vælger alliancen med chefen frem for ham – og dermed det instrumentelle forhold til andre, der karakteriserer overklassen i *Bedrags* optik.

Virkelighed og fiktion

Rollebesætningen er gennemført med lige dele hensyn til erfaringer og nye ansigter. Her lever DR op til sædvanlig standard. Det er ikke mindst vigtigt i de parløb, der bærer samfundsmodellen. Esben Smed og Lukas Hansen fungerer gennemgående fint i mekanikkerrollerne, mens vi måske mangler lidt stærkere modspil til Thomas Bo Larsen hos makkeren Thomas Hwan. Nikolaj Lie Kaas og Natalie Madueño klæder simpelthen hinanden.

Bedrag havde premiere nytårsdag. Den engelske titel *Follow the Money* er nok så inciterende. Men den danske titel minder stærkere om de overskrifter, der prægede nyhederne om den internationale skattesvindler for milliarder i 2015, OW Bunker-konkursen i 2014 og ikke mindst Stein Bagger-sagen i 2008, nogle af den nyere Danmarkshistories største bedragerisager. Det er nok ikke helt tilfældigt.

Erhvervsmanden Stein Bagger, der blev idømt 7 års fængsel for - bedrag.

Lad mig i korthed rekapitulere nogle hovedtræk i Stein Bagger-sagen fra 00'ernes danske virkelighed, der er lige ved at overtrumfe fiktionen – og som ifølge hovedforfatter Jeppe Gjervig Gram rent faktisk har givet inspiration til den (<http://politiken.dk/magasinet/interview/ECE2975979/forfatter-til-ny-tv-dramaserie-it-factory-og-ow-bunker-har-rykket-graenserne>)

Stein Bagger var, som DR har mindet om i dokumentarserien *Find Stein Baggens penge* (december 2015), direktør for en succesrig virksomhed, IT-Factory. I 2008 modtog hans firma Computerworlds' pris som årets bedste danske IT virksomhed. Som om det ikke var nok, fik Bagger også prisen som "Entrepreneur Of The Year".

Priserne er et udtryk for, at det officielle forretnings-Danmark troede på og værdsatte Stein Bagger og hans firma. I forlængelse af den internationale finanskrisen gik IT-Factory konkurs i december 2008 – efter at Stein Bagger sammen med sin kone, sin partner og hans kone havde foretaget en kombineret forretnings- og fornøjelsesrejse til Dubai.

Under denne rejse forsvandt Stein Bagger sporløst for siden at dukke op i Los Angeles. Stein Bagger blev sigtet for bedrageri og dokumentfalsk for op mod 1 milliard kroner og dømt til 7 års fængsel. I 2014 blev han løsladt, og trods DR's og andre mediers ihærdige indsats er de penge, han angiveligt medbragte på sin flugtrute, aldrig blevet fundet. Hvis de er, ved vi det i hvert fald ikke.

Denne anmeldelse skrives på baggrund af de tre første afsnit, på et tidspunkt, hvor slutningen er ukendt, og under erkendelse af genrens iboende tilbøjelighed til at tviste og sno sig. Alligevel vil jeg hævde, at fællestrækkene mellem Stein Bagger-sagen og *Bedrag* er oplagte.

Både i virkeligheden og i fiktionen er der tale om 1) en karismatisk leder, der er eminent til at jonglere med konti, tal og faktureringsmuligheder så vel som medarbejdere og firmaer; 2) internationalt forankret økonomisk svindel i milliardklassen; 3) de pågældende virksomheder er trendy som udtryk for innovation; 4) bagmandspolitiet er bundet på hænder og fødder af retsstatens krav, der på ingen måde kan holde trit med den hastighed, der kendetegner de lyssky finansielle transaktioner.

Drivkraften

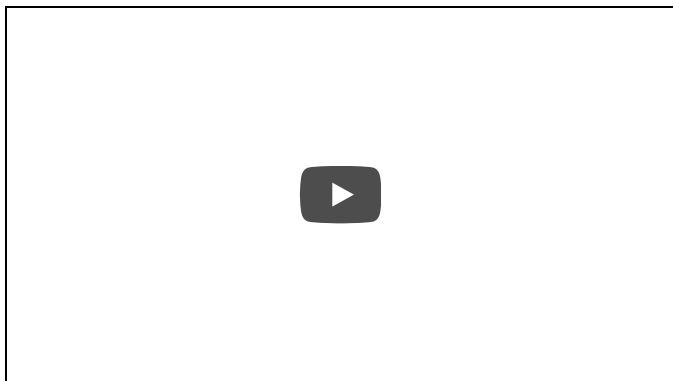
Hvorfor er det, at livet på første klasse virker så tiltrækkende for både arbejderklasse og mellemlag? Hvilke svar giver *Bedrag*? For det første er der alt det, som penge giver adgang til, og som helt banalt er attraktivt. Det kan sammenfattes i den æstetisk tiltrækkende iscenesættelse, der fremhæves i *Bedrag*, fra udsigten ud over byen og ørkenen i Abu Dhabi til den københavnske luksus.

For det andet har Alexander Sødergren mange valgmuligheder i sit liv. Han kører for eksempel på cykel som led i sit grønne image, ikke fordi cyklen er hans eneste transportmiddel, men fordi udnytter iscenesættelsen som grøn entreprenør.

Han fremstilles for det tredje som en gamblertype, der nyder selve spillet og hvert eneste træk i det. Hans overraskende optræden, da vindmølleproducenterne er indkaldt til samråd med ministeren, viser denne egenskab. Her sætter han fokus på solcelleenergi, bedrager sine konkurrenter og scorer en aktiegevinst, der luner godt i kassen.

Men det afgørende er det fjerde og sidste, nemlig at have magten, og det har Alexander Sødergren. Magten over sit eget liv, over andres, over politikerne, over samfundsudviklingen. Så længe det varer.

Introen fra Bedrag.

Hvis vi skal tage signatursekvensen og dens altomfattende oversvømmelsestema for pålydende, vil denne magt ikke være evigt. Spørgsmålet er kun, hvor mange der drukner undervejs?

RELATEREDE ARTIKLER

Arv og familiens krav (/artikler/anmeldelse-af-arvingerne-og-badehotellet) -

Arvingerne og Badehotellet er store seriesatsninger fra DR og TV 2's side. Efter en storm af krimier har begge stationer...

Kampen om vores 1864 (/artikler/anmeldelse-af-1864) -

Nederlaget i 1864 fandt sted for 150 år siden. Men striden om fortolkningen har været lige siden. Ole Bornedals version ...

Had, hamp og håbløse slægter (/artikler/Anmeldelse-af-tv-serien-Arvingerne-2)

- I Arvingerne handler anden sæson indtil videre i langt højere grad om ansvar end om arv. Det spørgsmål, der konstant sti...

Begavet livsstilssatire om speltsegmentet (/artikler/Anmeldelse-af-Mens-vi-

presser-citronen-) - Mens vi presser citronen er DR2's nyeste bud på en dansk satireserie, der gennem fem afsnit skildrer tre par i 40'erne, ...

Den er helt gal for Gabold (/artikler/Medieprofessor-lb-Bondebjerg-analyserer-

DR-Ingolf-Gabold-og-1864) - Ingolf Gabold mente i 2014 ikke, at 1864 var et politisk kunstværk. Det mener han i dag. Kom med om bag DR-kulisserne me...

Våbenhandel på første klasse (/artikler/Anmeldelse-The-night-manager) -

Susanne Biers værk The Night Manager scorede hatrick under Golden Globe-showet. Læs eller genlæs artiklen om serien her...

Taboo eller tabuuhhh (/artikler/Taboo-paa-HBO-slavehandel-1800-tallet-

London-ostindisk-kompagni-James-Delaney) - Man er mere bange for, om vi er på vej ind i afslutningen på tv-seriernes store epoke, end for hvordan det går Tom Hardy...

Britta bashing Safari (/artikler/Britta-in-the-sky-with-diamonds) -

Britta-sagen har været på alles læber, siden det første gang kom frem, at en offentligt ansat fra Hvidovre havde snydt s...

16 stemmer

4,4/5

KOMMENTARER

UDVALGTE JOB (/KOMMUNIKATION-JOB)

Praktikant (/kommunikation-job/sundheds--og-)

Frist: 2. juli

Digital Platform Specialist (/kommunikation-job/pka-)

Frist: Hurtigst muligt

CSR-chef (/kommunikation-job/danskespil-csr-chef)

Frist: 22. juni

AALBORG UNIVERSITET

Kommunikationskonsulent (/kommunikation-job/aalborg-)

Frist: 9. august

DANSK INSTITUT MOD TORTUR
(/kommunikation-job/dignity-danskinstitutmodtortur-presse-

presse- og kommunikationsrådgiver

Frist: 31. juli kl. 12.00

(/kommunikation-job/kmd-pressechef)

Pressechef (/kommunikation-job/kmd-pressechef)

Frist: 31. juli

[Se alle job \(/kommunikation-job\)](#)

[Indryk job \(/kommunikation-job/danmarks-bedste-jobbank-for-kommunikationsjob\)](#)

FØLG OS

Facebook
(<https://www.facebook.com/Kforum>)

Twitter (<https://twitter.com/kforum>)

LinkedIn
(<http://www.linkedin.com/company/kommunikationsforum-a-s>)

Instagram
(<https://instagram.com/kforum/>)

Youtube
(https://www.youtube.com/results?search_query=kforum)

Pinterest
(<https://www.pinterest.com/kforum/>)

AKTIVITETER

Opplå job
(/kommunikation-job/danmarks-bedste-jobbank-for-kommunikationsjob)

Indryk banner
(/banner-annonce)
Indsend jobhop
(/jobhop)

Skriv for Kforum
(/skrivforkforum)

Om Kforum
(/om)

Privacy policy
(/privacy)

KONTAKT OS

Kommunikationsforum A/S
GL. Kongevej 3E, 4. sal, Baghuset
1610 København V

Telefon: 33 42 21 60
E-mail: info@kforum.dk
(<mailto:info@kforum.dk>)